

מלחמה - אתחלתא דנאולה (מנילה יזע"ב)

מלחמה שלום

תיבה אחר תיבה בסוד אחדות הבריא

אגף

עבודת האדם להלחם עם גופו העכור

וזו כל עבודת האדם כל ימיו, להילחם עם גופו העכור והיצה"ר הזמין בכוחות גופו. והיא היא המלחמה הגדולה באמת, כמ"ש הרבינו בחיי (ספר חובות הלבבות, שער יחוד המעשה פרק ה), ז"ל, ואמרו על חסיד, שפגע אנשים שבים ממלחמת אויבים, ושללו שלל אחר מלחמה חזקה, אמר להם: שבתם מן המלחמה הקטנה שוללים שלל, התעתדו למלחמה הגדולה. אמרו לו: ומה היא המלחמה הגדולה? אמר להם: מלחמת היצר וחיליו וכו', בן אדם, ראוי לך לדעת, כי השונא הגדול שיש לך בעולם הוא יצרך הנמסך בכוחות נפשך והמעורב במזג רוחך, והמשתתף עמך בהנהגת חושיך הגופניים והרוחניים, המושל בסודות נפשך וצפון חובך, בעל עצתך בכל תנועותיך הנראות והנסתרות, שתהיינה ברצונך, האורב לעתות פשיעתך, ואתה ישן לו והוא ער לך, ואתה מתעלם ממנו והוא אינו מתעלם ממך, לבש לך בגדי הידידות ועדה עדי האהבה לך, ונכנס בכלל נאמניך ואנשי עצתך וסגולת אוהביך, רץ אל רצונך בנראה מרמיזותיו וקריצותיו, והוא מורה אותך בחציו הממיתים לשרשך מארץ חיים, עכ"ל, עיי"ש באריכות מתק לשונו.^א

נגף במדרגת שלום

ובצד התיקון, נגף במדרגת שלום, כתב בחמדת ימים (שב"ק פ"א, אות צג), ז"ל, עשה למען קדושת סנוי סנסנוי וסנסנוי, ולמען קדושת הכהנים הקדושים הממונים עליהם אג"ף (סוד אותיות אחה"ע בסוד פ"ד אותיות שיש באה"ה פעמים אה"ה), שג"ף (סוד ש"ע נהורין וי"ג מכילן דרחמי) נג"ף (סוד אותיות גי"כ אותיות החיד והוא סוד ד' מילויים ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן וד' אותיות הפשוט והכולל גי' גי"כ כמנין שם זה) שג"ף נג"ף אג"ף אג"ף שג"ף עכ"ל.

אגף לשון חילותיו שנלחמים עם האויבים

כתב בספר השורשים (לרד"ק, ערך אגף), ז"ל, וכתב אדוני אבי, כי האלף נוסף. ופירושו כנפיו, כלומר חיילתיו שהם דומיה לכנפים. וכבר נאמר לשון זה על החילות, כאומרו (ישעיהו ח, ח) וְהָיָה מָטוֹת כְּנָפָיו, עכ"ל. ועיין עוד בדבריו (שם), שבא לבאר את הפסוקים: אֶתָּה וְכָל אֲנָפֶיךָ (יחזקאל לט, ד), וְכָל אֲנָפֶיךָ אֶזְרָה לְכָל רוּחַ (שם יב, יד), וְאֵת כָּל מִבְרָחָיו כָּל אֲנָפֶיךָ (שם יז, כא). נמצאנו למדים, שאגף הוא לשון חילותיו שנלחמים עם האויבים.

אגף משלון נגף

וכתב הרע"ב (פסחים פ"ז, מ"ב), ז"ל, אגף קרי כל מקום הגפת הדלתות שהוא חופף ונוקש שם כשסוגרו, עכ"ל. והיינו שנקרא אגף משלון נגף, לשון נקישת. כדרך המלחמה שאוגפים ונוגפים זה בזה. כן הגפת דלתות הדלת נוקשת, וזהו מלחמה פורתא, והבן.^א

וכן הדרך בעת מלחמה, שמתחבאים מהאויבים בתוך בתים ומנהרות וכד', ואוגפים את הדלתות למען לא יכנסו האויבים או יזרקו דבר מה לתוך אותו מקום מסתרים.

אגף מלשון גף - גוף

עוד בחינה בתיבת אגף שהוא מלשון גף - גוף. ובגוף יש מלחמה תמידית בין כוחות הגוף, הן בתוכו והן חוצה לו. ושורש מלחמה קרוב לשורש מחלה (אותיות מ-ל-ח). ולפיכך, המלחמה בין כוחות גופו של האדם גורמים לאדם לחלות. וכן להיפך, כל מחלה יוצרת מלחמה מתוך גופו של האדם.

וכן כאשר האדם מסגף את גופו, זוהי מלחמה עם גופו. כמ"ש שפתי כהן (פרשת שופטים) שביאר ז"ל, וְעָשָׂתָה עִמָּךְ מִלְחָמָה (דברים כ, יב) אז וְצָרָתָ עָלֶיךָ בְּסִיגוֹפִין בתעניות ויתנה ה' בְּיָדְךָ וגו', עיין שם בדבריו.

^א ומעין כן עין רש"י פסחים (פה ע"ב, ד"ה מן האגף), ז"ל, מן האגף ולפנים כלפנים - אגף קרי כל מקום הגפת הדלת שהוא חופף ונוקש שם כשסוגרו, דהיינו משפת הפנימית של עובי הפתח, עד מקום הנקישת, עכ"ל. ועיין פמ"ג (או"ח סימן נה, א"א ס"ק יא), וביאור הלכה (שם, ד"ה של שובי הדלת).

^ב והבן שלשון סיגוף אותיות סי - גוף, מסגף את גופו.

^ג והמלחמה הגמורה עם הגוף הוא ע"י מגפה, לשון גוף. כי ע"י המגפה הגוף נגף ובטל.

^ד וכן דרש האור החיים (דברים כ, י) את הפסוק כי תקרב אל עיר להלחם עליה, ז"ל, זה הוא גוף האדם שנקרא עיר כאומרו בספר הזוה"ק (ז"ח רות צ"ז) בפסוק עיר קטנה וז"ל עיר קטנה דא גופא דבר נש ע"כ, למלחמה, כי צריך כח להציל האדם מיד מרשיעו, עכ"ל. ועיין במבט הפנימי (ניצחון בדרך טבע ובדרך נס 012), שהוסבר בהרחבה שהניצחון במלחמה הגשמית משתלשל מלחמה הרוחנית.

^ה ועיין מלבי"ם (בראשית ב, ט), ז"ל, יש לה (הנשמה) מלחמה תמידית עם הגויה שנתערבה עם כחותיה, שהיא תשתוקק אל הטהרה והקדושה והדבוק באלהים, והגויה מלאה מצוירים רעים מהבלי העולם ותאוותיו, וכל ימי שכנה בגוף הזה היא שוכנת בין צורריה המבקשים רעתה וכליונה, עכ"ל, עיי"ש.